

Už je nás 7 miliard!

Původně OSN prognózovala **dosažení počtu obyvatel planety 7 miliard až v roce 2013. Nakonec své výpočty upřesnila – tohoto čísla bylo dosaženo již letos, 31. října.**

Do konce 18. století se počet obyvatel zvyšoval velmi pozvolna. Od počátku 19. století, kdy na Zemi žila asi 1 miliarda osob, začalo lidí přibývat. V roce 1927 žily na Zemi 2 miliardy, v roce 1960 to byly 3 miliardy a o 14 let později to byly 4 miliardy lidí. V roce 1987 dosáhl počet obyvatel planety 5 miliard. OSN při této příležitosti stanovila symbolické datum, kdy se tak stalo. Bylo to 11. července 1987 a tento den byl vyhlášen Světovým dnem populace.

Populační hodiny tikají

Když světová populace překročila 12. října 1999 (nebo už 15. června) 6 miliard, Populační divize OSN prognózovala dosažení počtu 7 miliard v roce 2013, 8 miliard v roce 2028 a 9 miliard v roce 2054. Poslední revize byla zpracována v roce 2010 a reflektuje zase určité zrychlení celkového přírůstku světové populace. Dovršení počtu 7 miliard obyvatel Země bylo OSN vypočteno na 31. října 2011. Toto datum samozřejmě není možné přijímat nekriticky, což je zřejmé z populačních hodin, které mají na svých internetových stránkách různé demografické instituce. V okamžiku psaní tohoto textu žilo na Zemi podle Populačního fondu OSN 6 997 185 053 osob. Podle U. S. Bureau census to bylo 6 963 435 949 a podle Národního institutu demografických studií v Paříži 6 991 623 575.

Za nárůstem světové populace v posledních desetiletích stojí především pokles úmrtnosti v rozvíjejících se zemích, který však nebyl doprovázen odpovídajícím

poklesem porodnosti. K něčemu podobnému došlo ale v minulosti i u evropských populací.

Proces označovaný jako demografická revoluce (přechod) započal zhruba v polovině 18. století v Anglii a ve Francii, kde původně vysoká míra porodnosti i úmrtnosti, udržující malý populační přírůstek, postupně klesala. Nejdříve došlo k poklesu úmrtnosti, porodnost klesala až s určitým časovým odstupem, což vedlo ke zvýšení počtu obyvatel. Až po poklesu úrovně porodnosti se populační přírůstek opět zmenšil, někdy mohl být až záporný.

Průběh demografické revoluce v konkrétní oblasti závisí na kombinaci obou složek přirozené reprodukce a také na předchozím vývoji. K výraznému nárůstu populace však v průběhu demografické revoluce vůbec nemusí dojít, což se stalo

ve Francii, kde byl pokles úmrtnosti kopírován poklesem porodnosti, a počet obyvatel se tedy výrazně nezměnil. Zatímco v rozvinutých zemích proces demografické revoluce skončil, v zemích méně rozvinutých demografická revoluce teprve probíhá.

Nejlidnatější je Čína

Každou minutu se na světě narodí 255 dětí a 106 osob zemře. Za den tak přibude zhruba 215 tis. osob, za rok to představuje 79 milionů. Průměrný roční přírůstek celosvětové populace činil v loňském roce 1,2 %. Kdyby se i nadále toto tempo udrželo, pak by se počet obyvatel během příštích 58 let zdvojnásobil. Vůbec nejvyšší roční relativní přírůstek ve výši 2,2 % byl zaznamenán v roce 1963. To by znamenalo, že

by se tehdejší celosvětová populace zdvojnásobila během 32 let. Podle aktuální prognózy bude trvat dalších 13 let, než celosvětová populace dosáhne 8 miliard.

Zatímco dřívější odhady počítaly s tím, že se velikost populace ustálí na 12 miliardách, dnešní prognóza udává hodnotu 10 miliard okolo roku 2150 a dále se již populace zvětšovat nebude. Bude se však měnit zastoupení obyvatel vyspělých a méně vyspělých zemí, neboť za nárůstem světové populace stojí dnes především ony méně vyspělé země. Vysoké populační přírůstky rozvíjejících se zemí jsou a budou v kontrastu s nízkým až nulovým růstem obyvatel v rozvinutých zemích.

Polovinu dnešní světové populace tvoří obyvatelé pouhých sedmi zemí. Nejlidnatějším státem je Čína, v níž k 1. červenci 2011 žilo 1,34 miliardy osob, na druhém místě je Indie s 1,19 miliardy obyvatel a na třetím USA s 312 miliony lidí. Do budoucna se očekává, že počet obyvatel Indie v roce 2020 převyší velikost čínské populace. V roce 2050 bude v Indii žít 1,7 miliardy osob. V Číně se odhaduje nárůst výrazně menší, za 40 let se počet jejich obyvatel odhaduje na 1,4 miliardy. USA budou i nadále třetí nejlidnatější zemí. S velkými přírůstky se počítá v Nigérii, Demokratické republice Kongo, dále na Filipínách či ve Vietnamu, ale především v řadě dalších afrických zemí.

Eva Kačerová
oddělení demografické
statistiky